

Tiedekunta — Fakultet Matemaattis-luonnontieteellinen		Laitos — Institution Ekologian ja systematiikan laitos, populaatiobiologian osasto	
Tekijä — Författare Riku Lumiaro			
Työn nimi — Arbetets titel Onko sudella olemassaolon mahdollisuus Suomessa — ihmisten suhtautuminen suteen			
Oppiaine — Läroämne Morfologis-ekologinen eläintiede			
Työn laji — Arbetets art Pro gradu -tutkielma	Aika — Datum 29.4.1997	Sivumäärä — Sidoantal 68 + 22	
Tiivistelmä — Referat			
Avainsanat — Nyckelord Susi, <i>Canis lupus</i> , elinvoimainen minimikanta, MVP, suhtautuminen suteen, susipelko, suden suojele			
Säilytyspaikka — Förvaringställe Populaatiobiologian osaston kirjasto			
Muuta tietoja — Övriga uppgifter			

Selvitin suomalaisten suhtautumista suteen vakioidulla eli strukturoidulla kyselytutkimuksella. Vastaajat poimittiin satunnaisotantana väestökisteristä ja otos oli 900 henkilöä. Yhden muistutuskirjeen jälkeen vastausprosentti oli 58.

Hieman yli puolet (52 %) suomalaisista suhtautuu suteen myönteisesti, noin viidesosa (21 %) ei osaa sanoa kantaansa ja kielteisesti suhtautuu reilu neljännes (27 %). Susi mielletään olennaiseksi osaksi luontoamme ja enemmistö suomalaisista (60 %) toivoo Suomessa olevan elinvoimainen susikanta. Kaikki suteen myönteisestikin suhtautuvat eivät kuitenkaan ole valmiita hyväksymään susia lähiympäristöönsä. Susia toivottiin olevan Lapin ja Itä-Suomen erämaa-alueilla ja kansallispuistoissa. Viidesosa (23 %) suomalaisista kuitenkin toivoi susia olevan kaikkialla Suomea.

Suteen suhtaudutaan huomattavasti kielteisemmin kuin muihin tutkielman eläimiin: koiraan, kissaan, metsoon, kotkaan, hirveen ja karhuun, jonka tiedetään poikkeustilanteissa olevan jopa vaarallinen ihmiselle. Kielteisimminkin suteen suhtautuvat sutta pelkäävät, noin kolmasosa (32 %) suomalaisista. Myös suden aiheuttamat vahingot, kuten koirien, karjan ja porojen tappaminen aiheuttaa kielteistä suhtautumista siihen. Karjan- ja lampaankasvattajat ja metsästäjät kokevat, että susista koituu haittaa juuri heille. Lisäksi sudella on vahva symbolinen merkitys luontoon liittyvissä kysymyksissä, joten suteen liittyvät asenteet ovat sidoksissa yhteiskunnalliseen arvokeskusteluun.

Kun osa suomalaisista suhtautuu suteen kielteisesti ja heidän on vaikea hyväksyä susien olemassaoloa lähiympäristössä on tärkeää selvittää miten suuri kanta on tarpeeksi iso säilyttääkseen elinkykynsä. Hyväksyttävällä häviämiskannalla määritettävä suden elinvoimaisen minimikannan koko tulisikin olla peruslähdekohta susikantojen hoidossa. Tällöin ei ole kyse metsästettävästä susikannasta, vaan susikannasta jonka voidaan otaksua säilyvän myös tulevaisuudessa.

Monte Hummel on esittänyt Michael Reedin malliin perustuen sudelle noin 150 suden kannan 20 000 km² alueella efektiivisen eli vuosittain lisääntyvä kannan ollessa 50 yksilöä. Reedin malli ja Hummelin sovellutus antaa hyvän peruslähdekohdan hahmotettaessa elinvoimaista minimikantaa sudelle. Siinä huomioidaan varsin hyvin ympäristön ja demografisen stokastisuuden merkitys ja etenkin sisäsiirtoisuuden aiheuttama kannan elinkyvyn heikkeneminen pienessä kannassa. Reedin malli ja Hummelin sovellutus on peruslähdekohtiltaan kuitenkin niin pelkistetty, ettei siinä oteta huomioon monia susikannan kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, kuten ihmisen suoran ja välillisen toiminnan merkitystä. Elinalueiden tuhoutuminen ja niiden pirstaloituminen on metsästyksen (luvallinen ja luvaton) ja ihmisen häirinnän ohella merkittävimmät tekijät susikantojen säätelijänä pitkälle teollistuneissa maissa Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa. Sutta koskeva poliittinen päätöksenteko ja etenkin kansalaisten suora toiminta, kuten ruokinta, häirintä ja salametsästys ovat sidoksissa yleiseen kulttuurilliseen käsitykseen sudesta. Biologisten tekijöiden lisäksi ihmisen toiminnan huomioiminen tulisi olla suden minimikanta-arvioinnin perusta.

Suden suojelemissa on tärkeintä ratkaista ihmisen ja suden välinen ristiriita. Suden aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy, suteen liittyvän tietouden julkaisu, suden täydellinen rauhoittaminen, etenkin jos on kyse pienestä susikannasta ovat sudensuojelemissa perusedellytyksiä. Lisäksi salametsästyksen ehkäisy ja valvonta, suurpetojen suojelemissa perustaminen, susien siirtoistutukset ja luontoturismi ovat keinoja, joilla on mahdollista luoda itsenäistä susikantaa Suomeen.